

**Ode aan hen die alleen achterbleven in het Pejjerlandj
tengevolge van de afschuwelijke tweede
Wereldoorlog**

**Wij denken daarbij aan Weduwen en wezen waarvoor
de oorlog op 5 mei 1945 nog niet afgelopen was.**

***www.pejjerlandj.nl draagt dit standbeeld op aan deze
mensen.***

Pey: 5 mei 2019

Samengesteld:

www.Pejjerlandj.nl

RJM. Rutten ©

Voorwoord:

Medewerkers van Pejerlandj hebben ervaren, bij de samenstelling van hun kroniek waarin de Burgeroorlog slachtoffers van de Parochie Pey hun verhaal hebben verteld, hoe het na WOII gesteld was met de weduwen en hun gezinnen.

Er was geen sprake van WMO of een dergelijke voorziening en zij leefden soms onder erbarmelijke omstandigheden en waren afhankelijk van derden en zelfs tot de bedelstaf veroordeeld.

Bij het samenstellen van de verhalen is toch menig traantje gevloeid. Heb steeds de mogelijkheid gegeven om te stoppen, maar dat kwam niet ter sprake omdat ze hun verhaal toch kwijt wilden zodat dit er misschien toe zou bijdragen dat de nageslachten niet meer in zo'n situatie terecht kwamen, want wie wil dit een moeder aandoen.

Veelal waren het gezinnen met veel kinderen.

Het totaal aantal weduwvrouwen bedroeg in de parochie Pey 13.

Enkele voorbeelden zijn:

- **Familie Rijks Heltzel van de Hoogveldsweg: 4 kinderen en nummer 5 op komst Toon Rijks was zelfstandige dakdekker en het gezin had geen enkele recht op een uitkering.**
- **Familie Beunen van Pol van de St. Joosterweg nr 1: 10 kinderen en nummer 11 op komst**
- **Familie Koenen Jans van de Dorpsstraat: 7 kinderen**

Aangezien de oorlogsweduwen geen oorlog slachtoffer waren komen ze niet aan de orde bij herdenkingen, misschien is wel een mogelijkheid bij het 75 jarig bevrijdingsfeest. Pejerlandj zou dat zeer op prijs stellen, omdat dit een realistische beeldvorming geeft.

Onderstaand de individuele verhalen:

- **24 mei 1940: Theo Beunen Echterstraat Hingen, 37 jaar.**

Theo is gesneuveld in Coquelle bij Calais in Frankrijk. Hij is in eerste instantie in Coquelle begraven. Hij is herbegraven op het kerkhof van Pey op 27 februari 1950. Theo was lid van de luchtwachtgroep Echt, dat was een semi-militair corps van vrijwilligers. Bij de inval van de Duitsers op 10 mei 1940 zijn de luchtwachters moeten vluchten.

Over zijn overlijden wordt in een krantenartikel het volgende vermeld: “Theo sneuvelde in een korenveld in Coquelle, iets verder dan Calais op 24 mei 1940, na eerst tezamen met de andere luchtwachters van Echt te zijn ontsnapt aan de hel op het vrachtschip de “Pavon”, dat op zee op weg naar Engeland gebombardeerd werd, waarna zij bij Coquelle in de buurt van Calais aan land kwamen.

Bij het vluchten, tijdens een gevecht, uit een brandende boerderij trof hem een splinter van een kartets. Hij overleed ter plekke met een soldaat uit Amsterdam en ze werden tezamen op een klein kerkhof aldaar begraven.”

Tante Trui Beunen-Smeets bleef toen, in hun woning aan de Echterstraat, achter met drie kleine kinderen van respectievelijk vijf, drie en één jaar met de hele oorlog nog voor de boeg en dat was geen kleinigheid.

- 23 september 1940: Dhr Baaten Hingen
- **20 januari 1945: Sjaek Baaten Hoogveldsweg Hingen, 35 jaar.**
- **21 januari 1945: Pit Baaten Hoogveldsweg Hingen, 36 jaar**

Jacobus Hubertus Baaten, gehuwd met Maria Reuten en geboren 25 nov. 1909

Peter Hubertus Baaten, geboren 13 augustus 1908.

Betje van Lierop-Baaten, zus van de slachtoffers, verstreekte de volgende gegevens:

“Vader Baaten was in 1940 overleden. (natuurlijke dood) Moeder Baaten bleef met 12 kinderen achter. Jacobus (Sjaek) die in Voerendaal woonde was door de linies heen naar het ouderlijke huis gekomen om te kijken hoe de toestand was. Helaas kon hij daarna door de versterkingen aan het front en de verhevigde gevechten niet meer terugkeren. Tot overmaat van ramp sloeg in zijn ouderlijk huis het noodlot toe door een Duitse granaat die insloeg en hem zwaar verwondde, hij is nog naar het ziekenhuis gebracht maar is daar, volgens zijn bidprentje, op **20 januari 1945** overleden. Dat was een zware klap.

De familie Baaten had familie wonen op de Berkelaarsweg te Echt en zij besloten, vanwege de steeds onveiliger wordende situatie in en rondom 't Hènge, hiernaar toe te gaan. Het was een hele karavaan. Aangezien ze niet alle spullen in een keer mee konden nemen besloot Peter(Pit) later nog wat spullen op te halen op 't Hènge. Dit werd hem echter noodlottig want op de terugweg werd hij in de buurt van de Kerk van Echt richting Berkelaar getroffen door een granaat en hij was op slag dood. Dat gebeurde **op 21 januari 1945**, de dag van de bevrijding van 't Hènge.”

Op hun bidprentje komt de volgende passage voor: “Gehechtheid aan hun ouderlijk huis, gehechtheid die zich uitte niet alleen en niet hoofdzakelijk in woorden, maar in zorgzaamheid, in offervaardigheid, was wel een van de mooiste karaktertrekken van deze beide mannen. Het gevaar hebben ze niet gezocht, maar wel het noodzakelijke werk edelmoedig op zich genomen”.

Deze tekst gaf de hechtheid van het gezin sprekend weer.

Het huis van de fam. Baaten was gelegen naast speeltuin Hingen aan de Hoogveldsweg, voormalige pand van John Wolters

- **17 januari : Sjeng Meerten Dorpstraat Pey, 22 jaar**

De familie Meerten had opvolging gegeven aan het bevel om te evacueren. Zij zijn op 6 november 1944, moeder met 6 kinderen, vertrokken naar Maria Hoop waar ze bij familie onderdak hadden gekregen. De familie Meerten is op 25 januari 1945 weer naar huis vertrokken, echter met een persoon minder want de oudste zoon Sjeng had op 17 januari 1945, door oorlogsgeweld het leven gelaten. Dit was voor het gezin een groot drama want Sjeng was de kostwinner.

Het verslag dat zijn broer Graad van het gebeuren heeft gedaan geven we onderstaand weer.

Graad neemt het verslag nog eens kritisch door

Sjeng moest in de tweede helft van januari hoofdzakelijk meehelpen met het schoonmaken van de wegen richting Pey, zodat een eventuele terugtrekking van de Duitse troepen op Maria Hoop niet belemmerd zou worden. Dit was niet zonder gevaar, want over en weer was er van tijd tot tijd behoorlijk granaatvuur.

De laatste dagen voor de bevrijding kwamen er steeds minder tewerkgestelden opdagen, maar Sjeng onttrok zich om twee redenen hier niet aan en wel omdat hij zijn “collega’s” niet alleen het vuile werk wilde laten opknappen en omdat de pakkans groot was en dan werd je naar Duitsland getransporteerd. **Graad is de mening toegedaan dat indien zijn vader nog geleefd had**, dat die hem er wel van overtuigd zou hebben dat het gevaar van de granaten veel groter was, maar het zij zo. Het noodlot sloeg toe op 17 januari 1945. Onder verschrikkelijk granaatvuur moest er dekking gezocht worden. Sjeng deed dat te samen met Frans Sanders en Bair Laumen. Zij renden het bos in en dachten daar veilig te zijn. Sjeng zocht dekking door op de grond te gaan liggen, maar zijn twee kompanen renden door. Zij hoorden vlak achter zich een geweldige knal en zagen dat Sjeng door granaatsplinters getroffen werd. Zij gingen hulp halen en kwamen Graadje Ramakers uit Putbroek tegen. Deze heeft toen snel een kruiwagen gehaald, daar wat stro ingelegd en tussen het granaatvuur door is hij Sjeng toen op gaan halen en naar het evacuatie adres gebracht Van daaruit is hij naar het klooster van Maria Hoop vervoerd waar een lazaret was ingericht.

Hij werd in een kamertje rechts van de hoofdingang neergelegd. Mam was meegegaan, Pater rector was er ook en Dhr. van Hout, gemeenteambtenaar uit Echt. Graad weet dit nog allemaal haarfijn. Erg vervelend was het wel dat Mam de kinderen verwachtte maar die konden door het aanhoudende granaatvuur hun schuilplaats niet verlaten. Sjeng is daar toen gestorven, hij was 22 jaar. Hij is begraven op het kerkhof van Maria Hoop. De verslagenheid was natuurlijk erg groot

- **17 september 1944: Sjang Hochstenbach Pepinusbrug Pey , 44 jaar.**

Trouwfoto Sjang en Agnes Hochstenbach

Sjang Hochstebach is door oorlogsgeweld om het leven gekomen in Pepinusbrug te Pey, terwijl zijn vrouw Agnes Hochstenbach-Houben zwaar gewond werd aan een been. Deze trieste gebeurtenis staat zoon Sjaak en dochter Zus, die ooggetuigen waren, tot op vandaag nog in het geheugen gegrift, zoals blijkt uit onderstaand verhaal dat door Sjaak is verteld.

“Op die bewuste zeventiende september 1944 werd boven Lilbosch het motorgeronk van vliegtuigen waargenomen. Toen de geallieerde vliegtuigen ook nog eens rond begonnen te cirkelen vertrouwde mijn vader het niet meer en stuurde mijn moeder, Zus en mij naar een kazemat, die als schuilkelder dienst deed. Deze kazemat lag achter de woning van de familie Wolters aan de overkant van de weg en was in 1940 als verdedigingswerk gebouwd door de Nederlandse Defensie. Mam nam Zus en mij bij de hand en liep met ons door het achterpoortje van de burens, de familie van Wegberg, richting kazemat. Pap zou de deur sluiten en ons volgen maar we hebben hem nooit meer teruggezien.

Plots was er overal een hels kabaal, eerst mitrailleurvuur en daarna werden nog twee bommen gegooid. Moeder kreeg een bombscherf door haar knie en zakte na enkele meters in elkaar door bloedverlies. Het is haar geluk geweest dat de overbuurman Wolters, direct na het gebeurde, naar haar toe is gekropen en haar been met aan elkaar geknoopte zakdoeken heeft afgebonden. Zus vluchtte een nabijgelegen schuurtje in, waar verschillende mensen zaten te bidden. Zelf wist ik de kazemat te bereiken, waar verder niemand inzat. Ik was moederziel alleen.”

Kazemat achter de boerderij Wolters

Sjang Hochstenbach bleek door bomscherven zodanig te zijn gewond dat hij ter plekke is overleden. Moeder Agnes kreeg de eerste geneeskundige hulp van dokter Wackers uit Echt en werd naar het ziekenhuis vervoerd. Zij is door pastoor Cramer in kennis gesteld van het overlijden van haar man en hij is haar ook blijven begeleiden. Agnes heeft blijvend last gehouden van haar knie.

Waarom de geallieerden deze actie hebben ondernomen is altijd onduidelijk gebleven. Het vermoeden bestaat dat de grote groene waterton op wielen, die voor de boerderij van de familie Wolters stond en de groene woonwagen van Krüger uit Sittard die voor de Duitsers graan moest dorsen, is aangezien voor Duits oorlogsmateriaal. Het mitrailleurvuur maakte van het watervat een gieter. Het afwerpen van de bommen heeft wellicht ook nog te maken gehad met de verwarde oorlogssituatie in die periode. Nabij Lilbosch was een sterke Duitse verdedigingslinie aangebracht en het geallieerde front lag stil voor Susteren.

2 oktober 1944: Graad Wessels Bosstraat te Pey, 39 jaar.

Graad was het eerste slachtoffer in Pey dat dodelijk getroffen werd door granaatvuur van de geallieerden vanuit Susteren. Aangezien de granaatbeschieting geheel onverwacht plaatsvond had hij geen dekking kunnen zoeken en werd op slag gedood. Hij woonde in het pand op de Bosstraat te Schilberg, waar naderhand de friture van “Fin van Simons” werd gevestigd. Hij liet een vrouw met vier kinderen na.

- **12 oktober 1944: Theo Vullings Patersweg Slek , 39 jaar.**
- **12 oktober 1944: Triene Vullings Patersweg Slek, 34 jaar.**
- **12 oktober 1944: Lèneke Vullings Patersweg Slek, 2 jaar.**

12 oktober 1944 was een hele zwarte bladzijde in de oorlogsdramatiek van de parochie Pey. Op deze datum vielen in het gezin Vullings-Jeuken op de Patersweg drie dodelijke slachtoffers.

De Duitsers hadden een aantal kanonnen in oorlogsstelling gebracht nabij de boerderij van Driek Jeuken, de vader van Triene. Ze vuurden enkele salvo's af richting Susteren waar de geallieerde troepen aan hun opmars bezig waren en verplaatsten zich toen snel. Vader Theo Vullings had het bange vermoeden dat deze actie wel eens een reactie kon veroorzaken en hij begon maatregelen te nemen om zijn gezin in veiligheid te brengen, maar de reactie van de geallieerden kwam sneller dan hij gedacht had. Onder een oorverdovend lawaai kreeg het huis enkele voltreffers met het fatale gevolg dat Vader Theo, Moeder Triene en dochter Lèneke op slag het leven lieten. Hun dochter Nellie werd zwaar gewond aan een hand en heeft een aantal vingers verloren. Ook een aantal Duitse soldaten sneuvelden onder dit geweld.

Echtpaar Vullings

Betje Jeuken heeft samen met Dr. Heinrichs eerste hulp verleend en is met een Duitse ambulance met gewonde Duitse soldaten en Nellie naar het ziekenhuis in Roermond meegegaan. Nellie heeft een hele tijd in het ziekenhuis gelegen en is bij een bombardement op het ziekenhuis mee naar huis genomen door een verpleegster en naderhand is zij samen met haar zuster Toos bij Meister Aben in huis opgenomen. Vrouw van de meester was een zus van Moeder Triene Vullings.

- **18 oktober 1944: Willem Beunen Rijksweg Pey, 35 jaar.**

Willem is dodelijk gewond door granaatvuur dat uit de richting Susteren werd afgevuurd op de Duitse troepen die nog in Pey gelegerd waren. Hij is op

dezelfde dag als Mientje Giesberts dodelijk getroffen. Pey was toen nog niet geëvacueerd

- **30 november 1944: Bert Schoenmakers Hingenderstraat St. Joost, 54 jaar.**

Bert heeft evenals Adriaan Jans het leven gelaten bij de granaatbeschietingen op 30 november 1944 op St Joost (Parochie Pey). Zijn zoon oudste zoon Wil was met het paard, in de nabijheid van hun woning, bezig gier over een akker te spreiden en Bert ging naar hem toe, met de bedoeling om hem naar binnen te roepen omdat het granaatvuur heviger werd. Zo ver is het niet meer gekomen want op weg naar zijn zoon is Bert getroffen door een granaat en is een nabij gelegen sloot in geslingerd en was op slag dood. Hij liet een vrouw met acht kinderen na.

- **19 januari 1945: Sjaak Leurs e.v. Maria Mertens Kerkveldsweg, 37 jaar.**

Jacobus Hubertus Leurs echtgenoot van Maria Cornelia Hubertina Mertens, geboren 29 april 1907.

Gegevens uit het verhaal van Mia Jacobs-Graus:

“Hij werd op **19 januari 1945** op De Dijk op het Hingen doodgeschoten door een Duitse sluipschutter, die zich verborgen had in een huis op de Bergstraat.

Jacobus Leurs was geëvacueerd bij Ome Sjang en Tant Stien Graus - Mertens In de Planten nr. 9 (Op de plek waar nu het huis van Mia en Sjeng Jacobs staat). Aangezien de totale bevrijding snel te verwachten was, had hij met een handkar wat spullen naar huis gebracht. Toen hij daarvan terugkwam sloeg het noodlot toe en werd hij doodgeschoten achter zijn kar. Aangezien het overdag te gevaarlijk was om hem op te halen, omdat die Duitse fanatiekeling schoot op alles wat bewoog, werd er gewacht tot de duisternis was ingevallen met als gevolg dat hij vastgevroren lag, want het was een hele strenge winter.

Men heeft hem los moeten bikken om het lijk te kunnen meenemen en dat heeft toen enkele dagen bij de familie Graus in de schuur gelegen.”

- **20 januari 1945: Wullem Beunen St. Joosterweg Hingen, 48 jaar.**

Hij werd op **20 januari 1945**, achter zijn eigen huis aan de St. Joosterweg nr. 1, getroffen door een granaat en op slag gedood. Achterbleven zijn vrouw Lieënke, die 4 maanden zwanger was, en 10 kinderen.

Het verhaal van zijn oudste zoon Graad luidt als volgt:

“ Samen met Vader en de gebroeders Heijnen gingen we achter ons huis op het veld waar een bietenkuil was, bieten schoonmaken. De rest van de familie zat in de schuilkelder , (die we samen met de familie Jeuken, vanne mölder, pas gebouwd hadden) omdat er af en toe al sprake was van heviger granaatvuur.

Op een gegeven ogenblik zei hij tegen mij: “Jòng gank nao de sjoelkelder, ich kòm auch zoa” Zoals toen nog gebruikelijk werd naar vader geluisterd. Ik liep toen via de “vaart” naar de voorkant van het huis om naar de schuilkelder te gaan en toen hoorde ik een vreselijke knal en vermoedde het ergste, rende om het huis heen terug naar de bietenkuil en ja hoor het was gebeurd, mijn vader lag daar helemaal verminkt op de grond en was overleden, een van de gebroeders Heijnen verloor een duim en verder hadden ze alleen maar lichte verwondingen. Dit afschuwelijke tafereel heb ik uiteraard vaak voor ogen gehad.”

Het getuigt van moed dat men dit verhaal vrijgeeft. Moge allen hieruit lering trekken over wat het oorlogsgebeuren teweeg kan brengen.
(Slachtofferhulp en WMO bestonden toen nog niet)

- **21 januari 1945: Toon Rijks Hoogveldsweg Hingen, 44 jaar.**

Antoon Rijks echtgenoot van Gertruda Hubertina Catharina Helsen, geboren op 22 mei 1900.

In het verhaal van enkele familieleden komen de volgende items tot uitdrukking:

“Vermoedelijke overlijdensdatum is geweest **21 januari 1945**. Deze was niet juist vast te stellen omdat Vader Rijks enkele weken vermist is geweest. Hij werd getroffen door een granaat achter zijn huis, toen hij granaatvuur aan het observeren was, op de Hoogveldsweg, waar Betsie en Sjaak Jennissen nu wonen. Hij had een slagaderlijke bloeding aan een arm en verloor veel bloed. Engelsen die toevallig langs kwamen hebben hem verbonden en meegenomen en elders ondergebracht en dat bleek naderhand in Holtum te zijn geweest in een religieuze instelling die tevens als lazaret was ingericht. Aangezien hij herhaaldelijk door zwakte buiten kennis raakte kon men hem niet verstaan. Hij is daar ook overleden en begraven zonder dat zijn thuisfront ergens vanaf wist. Toen ook nog bleek dat moeder enkele weken zwanger was, raakte zij helemaal overstuur.

Ondanks alle onderzoek en navragen in deze zeer hectische periode, waarbij communicatie heel erg moeizaam verliep, werd er geen spoor gevonden. Tot op zekere dag Sjeng Wijers, getrouwd met An Broos, een nicht van moeder, zei: “Maak mij maar een aantal boterhammen want ik ga op zoek en kom niet meer terug voordat ik weet waar vader Rijks is”. Waarschijnlijk beschikte hij al over enige informatie via het Rode Kruis en wilde hij moeder geen valse hoop geven. Hij heeft toen inderdaad ontdekt dat vader waarschijnlijk in Holtum begraven lag. Via de koster van Echt, ene meneer Sevriens, is toen een vergunning tot opgraving geregeld en heeft hij samen met Ome Wullem Coolen het lijk geïdentificeerd als zijnde Antoon Rijks. Vader is toen 30 maart 1945 herbegraven op het kerkhof te Pey. Aangezien Vader een zelfstandige ondernemer was (dakdekker) had moeder geen recht op een uitkering en is er een heel moeilijke tijd aangebroken voor het gezin met 4 kinderen en eentje op komst.”

- **21 januari 1945: Tilly Dircks Kerkveldsweg Oost Pey, 3 weken.**
- **22 januari 1945: Sjan Dircks Kerkveldsweg Oost Pey, 42 jaar.**

De familie Dircks van de Kerkveldsweg Oost te Pey was geëvacueerd bij de familie van Herten aan de Heerdstraat op St. Joost. Man van Sjan was broer van Moeder van Herten. De laatste dagen van de oorlog werden ook op St. Joost, vanwege de felle “straatgevechten”, voornamelijk in de schuilkelders doorgebracht zo ook bij de familie van Herten. De familie Dircks zat in een tweede schuilkelder die door de Duitsers was gebouwd. Toen de aanvalsgolf van de Britten de Heerdstraat in denderde was dat ook het geval.

Ze hielden zich goed stil omdat ze bang waren dat de Britten meenden, als ze lawaai hoorden, dat er nog Duitsers in de schuilkelder zaten. Dit had echter een averechts effect, want de Britten dachten hier waarschijnlijk anders over, want zij gooiden een aantal handgranaten in de kelder. Met fatale gevolgen voor de familie; dochtertje Tilly van drie weken bleef op slag dood en moeder Sjan werd levensgevaarlijk gewond. Sjan is enkele uren later nog door enkele boerenjongens letterlijk naar een hulppost in Echt gesleept, omdat in deze paniekperiode geen ander vervoermiddel beschikbaar was. Vanuit Echt is ze nog naar het ziekenhuis in Sittard vervoerd maar dat heeft niet mogen baten, want ze is een dag later op 22 januari toch overleden.

Dit dramatisch gebeuren heeft een grote impact gehad op de bevolking van St. Joost en heeft dan ook de vreugde van de bevrijding een stuk getemperd. Wij hebben deze gegevens gekregen van Tiny een van de kinderen van de familie van Herten, die ooggetuige is geweest. Haar moeder had naderhand het dode kindje op schoot en zei zachtjes tegen Vader: “Ik zit hier met een dood kindje op schoot”. Want zij was bang dat het te zeer een schokeffect zou hebben op de kleinere kinderen als zij dit hoorden. Tiny zelf was toen 8 jaar. Dit verhaal is door de familieleden van de Sjan en Tilly Dircks bevestigd vandaar dat we het ook verantwoord vinden om het te vermelden.

- **26 januari 1945: Driek van Kempen Dorpstraat Pey, 62 jaar.**
- **26 januari 1945: Toos van Kempen Dorpstraat Pey, 21 jaar.**

Driek en Toos van Kempen (vader en dochter) vonden de dood bij granaatbeschietingen toen zij met een hele colonne evacu es op weg waren vanuit het nog bezette Vlodrop naar het inmiddels bevrijde Posterholt. Tijdens deze tocht kwamen de vluchtende mensen onder een onzinnig en hels granaatvuur te liggen en werden vele onschuldige mensen en dieren gewond en gedood. Er was niet veel schuilgelegenheid. Was weer eens een “vergissingsbombardement”. Hendrikus van Kempen is direct overleden en Toos werd zwaar gewond naar het klooster te Posterholt gebracht waar ze naderhand overleden is. Tijdens dit granaatvuur trok Moeder van Kempen de twee jongste kinderen naar de kant van de weg en beschermde hen met haar eigen lichaam door zich boven op hen te werpen.

Hendrikus van Kempen

Catharina (Toos) van Kempen

Gezien het grote aantal gedode mensen moesten er noodgraven gemaakt worden en hoe luguber het ook moge klinken, Toos, Driek en Hendrik Koenen werden in een aardappelenkuil begraven. Op 22 maart 1945 zijn ze opgegraven en nadat ze door Thei van Kempen, de oudste zoon, waren geïdentificeerd werden ze herbegraven op het kerkhof van Pey.

De familie van Kempen-Boonen bestond uit 8 personen, was samen met de familie Vreken-Boonen, 9 personen, naar Vlodrop geëvacueerd op 7 november 1944 op bevel van de Duitsers.

- **26 januari 1945: Hendrik Koenen Dorpstraat Pey, 45 jaar.**

Hendrik Koenen was bij de grote razzia 22 oktober opgepakt door de Grüne Polizei en moest voor de arbeitseinsatz gaan werken in Kirchoven. Hij is daar na een tijdje ontsnapt, heeft zich bij zijn familie gevoegd die in Vlodrop geëvacueerd was en is daar ondergedoken. Hij was bij dezelfde “karavaan” als de familie van Kempen die op de terugweg was vanuit Vlodrop naar het bevrijde Posterholt

Herman Koenen senior

Hij werd ook de dupe van het helse granaatvuur en is samen met Toos en Driek van Kempen in een noodgraf in Vlodrop terecht gekomen en later op 22 maart herbegraven op het kerkhof van Pey. Hij liet een vrouw met 7 kinderen achter. Oorlog is ontzettend wreed, zeker bij zo'n beschieting die geen enkel doel had.

- **9 februari 1945: Graad Maessen Hoogstraat Slek, 35 jaar.**

De familie Maessen Slangen bestond 7 personen, Graad Nèske en vijf kinderen in de leeftijd van vijf maanden tot 8 jaar. Deze familie moest ook het bevel tot evacuatie opvolgen en deze lijdensweg begon op 7 november 1944.

Ze zijn achtervolgens terechtgekomen in Linne, na twee dagen naar Lerop, op grond van een gerucht dat het evacuatiebevel voor de Slek was opgeheven weer terug naar de Slek. Na er enkele dagen te zijn geweest zijn ze door de “Grünen” weer gesommeerd dat ze sofort moesten vertrekken. Ze zijn toen met een vrachtwagen weer naar Lerop gebracht en van daaruit naar de eiermijn in Roermond tot 1 februari 1945. Toen te voet naar Waldniel in Duitsland. Op 7 februari 1944 werden ze naar een trein gedirigeerd die hen naar Friesland zou brengen.

Dit werd een van de meest dramatische evacuatietransporten in de Tweede Wereldoorlog. Deze trein werd namelijk, toen ze een noodstop maakten in de buurt van Wezel, door Engelse vliegtuigen bestookt met splintergranaten. Uitleg naderhand was dat men veronderstelde dat het een Duitse trein met munitie was. Er vielen tientallen onschuldige slachtoffers.

Graad raakte zwaar gewond en Trieneke kwam in een shocktoestand terecht en Nèske dacht in eerste instantie dat zij ook dood was. Zij moest zich zelf ontfermen over haar doodzieke kindje van negen maanden dat zij in een deken gewikkeld op haar armen had. Graad en Trieneke zijn naar het ziekehuis in Wezel overgebracht waar Graad in de nacht van negen februari overleden is. Ellie overleed diezelfde nacht in de armen van Nèske en het Rode Kruis heeft zich over het dode kindje ontfermd en is naderhand in Enschedé begraven.

Graad is met alle dodelijk slachtoffers uit de trein en van de naderhand uitgevoerde bombardementen op het ziekenhuis van Wezel in een massagraf te Düsseldorf begraven. Trieneke is vanuit het ziekenhuis door een familie, die zich over haar ontfermde, meegenomen naar Lichtenvoorde. Nèske is met de overige drie kinderen in Franeker terechtgekomen van waaruit ze pas 18 mei 1945 huiswaarts zijn kunnen keren met een vrachtwagen die barstensvol zat. Trieneke kwam begin juni 1945 pas terug op de Slek.

De oorlog was voorbij maar de ellende voor de familie nog niet zoals in vele gezinnen waarin de vader, als kostwinner, in de oorlog het leven had gelaten.

Tant Nèske en Trineke controleren op Patriciushof 5
het verhaal voor Pejjerlandj

- **19 februari 1945: Mèchel Zeelen-van Wegberg Houtstraat Pey, 49 jaar.**

De familie Zeelen (Neerke) van Wegberg was in eerste instantie van de Houtstraat geëvacueerd naar Maria Hoop. Mèchel werd daar zwaar gewond aan een been door granaatsplinters toen ze buiten op een berenklaauw eten aan het bereiden was. Zij heeft zo'n ernstige complicaties gekregen, infecties bloevergiftiging e.d., dat haar dit later het leven heeft gekost.

Neerke is met zijn familie in eerste instantie nog naar het Hingen geëvacueerd naar zijn zus Lies Rutten-Zeelen en van daaruit is Mèchel toen de situatie niet meer te harden was door Sjang Oelers met paard en wagen door de front- en vuurlinie heen naar het ziekenhuis van Roemond vervoerd. Daar is ze in alle eenzaamheid op 19 februari 1945 overleden en in een noodgraf begraven. De familie is hiervan pas na enkele weken in eerste instantie informeel, door iemand van het verzet, in kennis gesteld.

Woonhuis aan de Houtstraat van de fam. Neerke en Mèchel Zeelen-van Wegberg

- **20 maart 1945: Peter Maessen Dorpstraat Pey, 33 jaar.**

Peter was als vrijwilliger werkzaam bij de mijnopruimingsdienst. Toen hij in de buurt van de Roer in Roermond behulpzaam was bij het opruimen van landmijnen, ontplofte een mijn en dat heeft hem het leven gekost. Hij is toen ook in Roermond begraven en hij liet een weduwe met 4 kinderen achter.

Tot zover het indrukwekkende en bewogen verhaal van hen die alleen overbleven tengevolge van een nietsontziende oorlog, waaruit helaas nog niet genoeg lering is getrokken, dus we zullen de aandacht blijven vragen.

‘Cognoscat generatio altera’

‘Dat het volgende geslacht alles wete’

(kroniek 50 jaar Lilbosch)

Pejjerlandj, 6 mei 2019

©: Copyright Né Rutten

Rjm.rutten@kpnplanet.nl